

1

Pirmadienio rytą pagal tvarkaraštį pirmoji pamoka – matematika, bet auklėtojos Evi klasė mokslams neturi laiko. Laukia pasirodymas, kurį jie paruošė naujai mokyklos vadovei. Ką tik baigėsi paskutinė repeticija.

– Aš norėčiau darsyk parepetuoti solinę partiją, – sako Lotė.
– Auklėtoja, o mums būtina pasikartoti judesiukus.
– Ne, vaikai, nebespėsime. Direktorė Brakselė gali pasirodyti bet kurią sekundę.

Mokinių akyse – įtampa.

– Nėra ko nerimauti, juk direktoriaus Japo išlydėtuvėse puikiai pasirodėte.

Prisiminę išlydėtuves vaikai bemat atgauna pasitikėjimą. Anuomet jų pasirodymas direktorių Japą tiesiog sužavėjo. Ne vien atlikta daina, bet ir pagal ritmą sušoktas hiphopas. Po pasirodymo Japas kiekvienam paspaudė ranką.

Mokiniai nekantrauja – jie visą savaitę repetavo, ir štai pagaliau išmuš jų valanda.

Lotė žvilgteli į Taisą. Jam patikėta valdyti kompiuterį. Iš Taiso veido Lotė supranta, kad jis irgi įsijautęs. O prie projektoriaus darbuojasi Danas.

Auklėtojai Evi nė pirštelio nereikėjo pajudinti – vaikai viską parengė patys. Dabar jų neramūs žvilgsniai nukreipti į duris.

– Direktorė Brakselė turėtų netrukus pasirodyti, – perspėja auklėtoja. – Jūsų staigmena ją labai nudžiugins, nė kiek neabejoju.

Taisas paslapčiomis dirščioja pro langelį duryse.

– Ateina! – šūkteli jis ir krūpteli: „Oi, ar tik čia ne ta pati žmogysta, dažnokai praminanti dviračiu pro mūsų namus?“

Kamuojamas abejonių jis skubiai grįžta į savo suolą.

Lotei neberūpi Taisas. Ji jaučia, kaip širdis krūtinėje ima daužytis vis smarkiau.

Klasės durys prasiveria, ir Taisas bemat paleidžia muziką. Direktorei Brakselei dar nė nespėjus įkelti kojos, vaikai užtraukia dainą. Visi su pasididžiavimu žvelgia į naująją mokyklos galvą.

„Tikriausiai ji nesitikėjo tokio sutikimo“, – pagalvoja Lotė ir ūmai išvysta siaubą direktorės veide. Abiem rankomis užsidengusi ausis, Brakselė šauna prie nešiojamojo kompiuterio, nustumia Taisą ir išjungia muziką. Tada tūžmingai nužvelgia auklėtoją Evi.

– Kas čia per triukšmas? Argi taip turi atrodyti matematikos pamoka? Man tai labiau panašu į turgų.

Klasėje stoja mirtina tyla.

– Mano auklėtiniai norėjo jus nudžiuginti, paruošė staigmeną, sutiktuvių dainą, – teisinasi auklėtoja Evi.

– Šitą chaosą jūs vadinate staigmena? Gerais pažymiais – štai kuo galėtumėte mane nudžiuginti. O ne šituo balaganu.

– Direktorių Japą visuomet džiugindavo vaikų pasirodymai, – bando apsiginti auklėtoja Evi.

– Nieko keisto. Laimė, jis jau pensijoje. Valdžia ne šiaip sau perdavė man jūsų mokyklos vairą. Šitoje mokykloje, kad atgautų gerą vardą, tiesiog būtinos permainos. O dabar kas žingsnis – vis po staigmeną. Žinote, koks žodis tinkamiausias tam apibūdinti? Jovalas! – Ji piktai nužvelgia klasę. – Ko čia stovite išsižioję? Tučtuojau sustumdykite stalus ir suolus į vietas. Ir kibkite į darbą. O su tamsta pasikalbėsime vėliau.

Visa šeštoji grupė* stovi netekusi amo. Tokios reakcijos nesitikėjo niekas.

Kažkas atsidūsta:

– O, kad mokytojas Japas tebebūtų čia...

– Iš šitos direktorės Brakselės gero nelauk, – mesteli Bramas.

* Nyderlanduose vaikai pradeda lankyti mokyklą ketverių metų. Pradinę mokyklą sudaro 8 grupės, 6-a grupė atitinka trečią pradinės mokyklos Lietuvoje klasę. Grupės vadinamos ir klasėmis. (Čia ir toliau – vert. past.)

– Norėjai pasakyti, iš šitos direktorės Bjauraklės? – nusivaipo Danas.

Visa klasė prapliumpa juoktis. Auklėtoja Evi apsimeta neišgirdusi frazės, bet matyti, kad irgi vos tvardosi nesuprunkštusi.

– Visos mūsų pastangos nuėjo perniek, – apgailėstauja Lotė.

– Nieko panašaus! – nesutinka auklėtoja. – Jūs parengėte nuostabų pasirodymą. Ir pastangos tikrai nenuėjo perniek. Be abejo, apmaudu, kad direktorė Brakselė jūsų neįvertino, bet aš sugalvosiu, ką galėtume nudžiuginti šiuo pasirodymu.

Pakeliui į sporto salę, esančią kitame pastate, jie nesiliauja diskutavę ta tema.

– Daugiau niekad nesistengsiu dėl šitos Brakselės, – pažada Danas.

Jam visi pritaria:

– Ji paniekino mūsų darbą.

Grupelė kerta gatvę. Taisui ramybės vis neduoda mintis, kad Brakselė ir ta moteris, kuri dviračiu dažnai pravažiuoja pro jų namą, yra tas pats žmogus. Panašumas akivaizdus, bet tvirtinti, kad tai tikrai ji, Taisas negalėtų.

Jiems perėjus į kitą gatvės pusę, auklėtoja susigriebia:

– O kur mano auskaras?!

– Štai ten! – sušunka Danas, rodydamas į gatvės vidurį.

Auklėtoja ryžtasi grįžti jo paimti, bet kelią jai pastoja pravažiuojantis automobilis. Oi, kad tik jis nepervažiuotų auskaro! – nusigąsta vaikai. Ir ką gi, nurūkus mašinai jie pamato ant kelio gulintį auskarą – visiškai suplotą.

– Kaip gaila! Tai buvo mano mėgstamiausi auskarai, – sudejuoja auklėtoja. – Na, dabar jau nieko nepadarysi, – tačiau veido išraiška išduoda, kad jai labai apmaudu.

Klasė žingsniuoja pro senelių namus. Jų gyventojai – senukai ir senelės – kaip visuomet, mojuoja jiems pavymui. Klasei irgi mojuojant, auklėtoja šūkteli:

– Nagi, vaikai, eime su manim! – ir, užuot vedusi į sporto salę, pasuka prie senelių namų, pamojusi jiems sekti iš paskos.

Ką ji čia sumanė?

Auklėtoja nužingsniuoja į salę, kurioje garbaus amžiaus žmonės gurkšnoja kavą.

– Šių namų gyventojai visuomet malonūs mano mokiniams. Šįkart mūsų eilė jus pamaloninti, – slaugėms sako auklėtoja.

– Kaip miela, – nudžiunga juos pasitikusi slaugė. – Žiupsnelis džiaugsmo mums neprošal!

Nustebę mokiniai dėbčioja į auklėtoją. Bet kai Evi išsitraukia savo planšetę, niekam nebekyla klausimų.

– Valio! – sušunka visi ir nuskuba stumdyti stalų ir kėdžių, kad atlaisvintų šiek tiek vietos.

Taisas stovi prie planšetės. Jam truputį neramu. Ar muzika senukams nepasirodys per šaiži? Ko gero, netrukus jie delnais užsikimš ausis, kaip ką tik pasielgė Bjauraklė.

Senukai švytinčiais veidais stebi vaikus.

Auklėtojai davus ženklą, Taisas paleidžia muziką. Klasė su trenksmu pradeda pasirodymą. Bet senukai nė neketina užsikimšti ausų, priešingai, ima ploti į taktą. Keletas pakyla ir pasileidžia šokti. Lotei užtraukus solo partiją, pasigirsta plojimai. Visi klausytojai sužavėti, net ir slaugytojos.

– Bravo! – choru skanduoja publika pasibaigus pasirodymui. – Pakartot, pakartot!

– Jūs ir patys girdite, – sako viena iš slaugių. – Koks pasisekimas!

Visi artistai pavaišinami pyragu ir gėrimais.

– Kaip jums kilo mintis surengti šį pasirodymą? – klausia kažkoks senukas.

– Mūsų direktorius Japas ruošėsi išeiti į pensiją, – aiškina auklėtoja Evi, – ir vaikai jam sukūrė atsisveikinimo dainą. Nuo to viskas ir prasidėjo.

– Norim išgirsti ir tą dainą! – sušunka keletas senukų.

Šeštokai maldaujamai sužiūra į auklėtoją Evi.

– Auklėtoja, labai prašom!

Auklėtoja delsia.

– Tiesą sakant, mūsų laukia kūno kultūros pamoka... Na, tiek to, pirmyn! Padarykime išimtį.

Šeštokai atlieka numerį. Senukai vėl juda muzikos ritmu.

Mokinių grupelė akimis varsto auklėtoją Evi. Toji linkteli, leidžia jiems prisidėti prie šokančiųjų.

Julijanas įsiveržia į šokėjų būrį, atsistoja ant rankų žemyn galva ir šoka. Jo kojos juokingai mataruoja ore. Senukai ima ploti. Julijanas tiek įsismarkauja, kad vėl atsistojęs ant kojų pakviečia šokti garbaus amžiaus poniją. Netylant susižavėjimo šūksniams, jis vis labiau įsisiautėja. Galiausiai sugriebęs ima sukti senutę ratu.

Niekam ne paslaptis, kad Julijanui įsišėliojus lauk bėdos. Todėl auklėtoja Evi palengva nutildo muziką. Julijanas palydi savo damą iki kėdės ir nusilenkia.

Senukai jaučiasi pamaloninti Evi auklėtinių. O šeštoji grupė džiaugiasi sėkme. Galų gale jų triūsas įvertintas! Naudodamiesi proga jie plepa tarpusavyje, bet auklėtoja parodo į savo rankinį laikrodį.

– Viskas, vaikai, dabar jau tikrai turime eiti, kūno kultūros pamokai skirtas laikas ką tik baigėsi.

Praeina penkiolika minučių, kol jie pasiekia mokyklą. Visų nuotaika pakili. Bet priartėjusius prie klasės durų juos pasitinka direktorė Brakselė.

– Gal teiktumėtės mane apšviesti, iš kur šitie vaikai ką tik parsirado? – klausia ji auklėtojos Evi. – Juk ne iš sporto salės! Man ką tik skambino iš senelių globos namų. Regis, kažkuris paliko tenai savo sportinę aprangą.

– Tikra tiesa, – sutinka auklėtoja Evi. – Šeštoji grupė tų namų gyventojams suteikė pusvalanduką džiaugsmo, surengdama nuostabų koncertą.

Direktorė Brakselė išsprogina akis.

– Auklėtoja Evi, po pamokos norėsiu su jumis pasikalbėti! – ir apsisukusi nužingsniuoja tolyn.

2

Dar nė nenuaidėjus skambučiui Taisas ir Lotė neria iš klasės.

Netrukus jie jau dumia dviračiais Taiso namų pusėn. Taisas gyvena šalia marių. Grįžusio jo turėtų laukti motorinė valtis. Taisas jau seniai svajoja apie valtį, bet jo tėčiui toks pirkinys regisi per brangus.

„Jei vieną dieną man pavyktų suderėti prieinamą kainą, nupirkčiau ją tau“, – kartą pažadėjo tėtis. Štai ir išaušo lemtinga diena. Tėtis aptiko skelbimą, kad parduodama sena motorinė valtis, ir šiandien turėjo ją nupirkti.

– Netveriu iš smalsumo, – pakeliui nekantrauja Taisas. – Įdomu, kaip ji atrodo?

– Nesvarbu, kad ji labai sena. Mes savo jėgomis suremontuosim! – patikina Lotė.

Jie stabteli prie Lotės namų pasiimti jos šuns Makso. Vos tik Lotė atrakina duris, Maksas išsiveržia į lauką. Netverdamas džiaugsmu jis pašokęs atsiremia į ją priekinėmis letenomis, ir Lotė jį apsikabina. Taisui visada kelia juoką toks vaizdelis. Tiedu taip myli vienas kitą!

Pamačiusi tarpduryje savo patėvį, Lotė jam praneša:

– Mes važiuojame tiesiai pas Taisą. Šiandien jam padovanos valtį, ir mudu ketiname pasiirstyti. – Lotė užšoka ant dviračio.

– Smagus pasiplaukiojimo! – šūkteli Lotės patėvis jiems pavymui.

Skriedama dviračiu Lotė uždainuoja. Taisui tai ne naujiena – ji visuomet ką nors niūniuoja mindama pedalus. Ir Taisui tai patinka.

Likusį kelio galiuką Maksas liuoksi priešakyje. Pribėgęs krantą, bemat niurkteli į vandenį.

Jie įsuka į smėlio taką.

– Palenktyniaujam, kuris pirmas atsidurs prie valties, – pasiūlo Lotė ir ima greičiau minti pedalus.

Bet Taisas ją aplenkia. Jis nusišypso. Lotė nuolatos bando su juo varžytis, tik niekada nelaimi. Nes ant dviračio jam nėra lygių.

Pirmas pasiekęs marias, Taisas bergždžiai dairosi valties.

Lotė irgi nustebusi klaidžioja žvilgsniu vandens paviršiumi.

Kieme pasirodo Taiso tėtis.

– Apgailestauju, sūnau, turiu tave nuliūdinti. Man nuvykus valties, tas vyrukas jau buvo ją pardavęs.

– Negali būti! – piktinasi Taisas. – Juk buvai susitaręs, kad atvažiuosi pasiimti!

– Matyt, kažkas kitas mane aplenkė ir pasiūlė geresnę kainą. Pardavėjas ir susigundė.

– Kokia neteisybė! – niršta Taisas.

– Baisi neteisybė! – antrina jam Lotė.

– Aš ir pats širstu, – teisinasi Taiso tėtis. – Reikėjo vakar išsyk nuvykti jos pasiimti. Bet juk nesitiki tokio dalyko. Tuo žmogumi paprasčiausiai negalima pasitikėti.

– Ką dabar darysime? – Taisas įremia akis į tėtį. – Taip išeina, kad ir vėl negalime išplaukti. Vėl teks laukti metus, kol tu rasi tinkamą valtį.

– Na, vaiki, metai man atrodo per ilgas laiko tarpas, bet su-prask, aš neturiu burtininko lazdelės, kuria mostelėjus ta valtis – viens du trys – imtų ir išdygtų, – sako tėtis ir grįžta į namą.

– Baisiai apmaudu, – skundžiasi Taisas, nuspirdamas akmenį į vandenį.

– Tai ką dabar darysime? – klausia Lotė.

Taisas gūžteli pečiais.

– Manęs jokie kiti užsiėmimai nedomina, aš noriu paplaukioti.

Lotė susimąsto. Išplaukti be valtės neišeis. Jos žvilgsnis nuslysta kraštovaizdžiu ir sustoja prie krūvos liaunų medžių kamienų ir lentų.

